

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. spalio 18 d.
(OR. en)

12702/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0294 (NLE)

ECOFIN 897
FIN 950
UEM 227

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas:	TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS, kuriuo iš dalies keičiamas įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1350, kuriuo Lietuvos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti
----------	--

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2022/...

... m. ... d.

**kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1350,
kuriuo Lietuvos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama
nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos
paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19
protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo¹, ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

¹ OL L 159, 2020 5 20, p. 1.

kadangi:

- (1) atsižvelgdama į 2020 m. rugpjūčio 7 d. Lietuvos prašymą, Taryba Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1350¹ suteikė Lietuvai finansinę paramą paskolos, kuri neviršija 602 310 000 EUR ir kurios ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas yra 15 metų, o prieinamumo laikotarpis – 18 mėn., forma, kad papildytų Lietuvos nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir švelninti to protrūkio socialinius ir ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims;
- (2) Lietuva paskolą turėjo panaudoti Tarybos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1350 3 straipsnyje nurodytoms sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašioms priemonėms finansuoti;
- (3) atsižvelgdama į 2021 m. kovo 11 d. pateiktą antrą Lietuvos prašymą, Taryba Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/678², kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1350, suteikė Lietuvai 354 950 000 EUR papildomą finansinę paramą, taip iki 957 260 000 EUR padidindama didžiausią paskolos sumą, kurios ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas yra 15 metų, o prieinamumo laikotarpis – 18 mėn., kad papildytų Lietuvos nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir švelninti to protrūkio socialinius ir ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims;

¹ 2020 m. rugsėjo 25 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1350, kuriuo Lietuvos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (OL L 314, 2020 9 29, p. 35).

² 2021 m. balandžio 23 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/678, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1350, kuriuo Lietuvos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (OL L 144, 2021 4 27, p. 12).

- (4) Lietuva papildomą paskolą turėjo panaudoti Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1350, su pakeitimais, padarytais Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/678, 3 straipsnyje nurodytoms sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašioms priemonėms finansuoti;
- (5) COVID-19 protrūkis imobilizavo didelę Lietuvos darbo jėgos dalį. Dėl to Lietuvoje ne kartą staiga ir smarkiai padidėjo viešosios išlaidos, susijusios su Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1350 3 straipsnio a ir b punktuose nurodytomis priemonėmis;
- (6) COVID-19 protrūkis ir ypatingos priemonės, kurias 2020, 2021 ir 2022 m. Lietuva įgyvendino siekdama suvaldyti tą protrūkį ir jo socialinį, ekonominį bei su sveikata susijusį poveikį, turėjo ir vis dar turi didžiulį poveikį viešiesiems finansams. 2020 m. Lietuvos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sudarė atitinkamai 7,3 % ir 46,6 % bendrojo vidaus produkto (BVP); 2021 m. pabaigoje šie rodikliai sumažėjo iki atitinkamai 1,0 % ir 44,3 %. Pagal Komisijos 2022 m. pavasario prognozę buvo numatyta, kad 2022 m. pabaigoje Lietuvos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sudarys atitinkamai 4,6 % ir 42,7 % BVP. Remiantis Komisijos 2022 m. tarpine vasaros prognoze, 2022 m. Lietuvos BVP turėtų padidėti 1,9 %;
- (7) 2022 m. rugpjūčio 8 d. Lietuva paprašė papildomos 141 800 000 EUR dydžio Sąjungos finansinės paramos, kad galėtų toliau papildyti 2020, 2021 ir 2022 m. dėtas nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į protrūkio socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams. Visų pirma Lietuva dar pratęsė sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir kitų panašių priemonių, nurodytų 8–9 konstatuojamosiose dalyse, taikymą arba jas iš dalies pakeitė;

- (8) 2016 m. birželio 21 d. Užimtumo įstatymu Nr. XII-2470 su pakeitimais, padarytais 2020 m. kovo 17 d. įstatymu Nr. XIII-2822, 2020 m. balandžio 7 d. įstatymu Nr. XIII-2846, 2020 m. birželio 4 d. įstatymu Nr. XIII-3005 ir 2020 m. gruodžio 23 d. įstatymu Nr. XIV-131, kaip nurodyta Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1350 3 straipsnio a punkte ir vėliau pakeista 2021 m. gegužės 27 d. įstatymu Nr. XIV-351 ir 2022 m. sausio 20 d. įstatymu Nr. XIV-911, Lietuva nustatė subsidijų darbdaviams sistemą, pagal kurią teikiant paramą karantino ar ekstremaliosios situacijos laikotarpiu padengiamas apskaičiuotas darbo užmokestis kiekvienam samdomam darbuotojui, esančiam prastovoje. Iki 2021 m. sausio 1 d. darbdavys galėjo pasirinkti subsidiją, kuri padengtų 70 % atlyginimo, bet ne daugiau kaip 1,5 minimaliojo darbo užmokesčio, arba 90 % atlyginimo (100 %, jei darbuotojui yra 60 ir daugiau metų), bet ne daugiau kaip vieną minimalųjį darbo užmokestį. Nuo 2021 m. sausio 1 d. darbdavys galėjo gauti subsidijas, kurios padengtų 100 % atlyginimo, bet ne daugiau kaip 1,5 minimaliojo darbo užmokesčio. Darbdaviai, kuriems taikoma ši priemonė, turi išlaikyti ne mažiau kaip 50 % savo darbuotojų ne trumpiau kaip tris mėnesius po to, kai baigiasi subsidija darbo užmokesčiui;

- (9) pagal 2016 m. birželio 21 d. Užimtumo įstatymą Nr. XII-2470 su pakeitimais, padarytais 2020 m. birželio 4 d. įstatymu Nr. XIII-3005, kaip nurodyta Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1350 3 straipsnio b punkte ir vėliau pakeista 2021 m. gegužės 27 d. įstatymu Nr. XIV-351, subsidijos iki 2021 m. liepos 1 d. taip pat mokėtos už darbuotojus, kuriems prastova buvo nutraukta, iki šešių mėnesių po jų sugrįžimo į darbą. Priklausomai nuo darbdavio vykdomos ekonominės veiklos, taikoma vienos arba dviejų minimalių darbo užmokesčių riba, ir pirmąjį ir antrąjį mėnesį po sugrįžimo į darbą mokamų subsidijų suma galėtų siekti 100 %, trečiąjį ir ketvirtąjį mėnesį – 50 %, o penktąjį ir šeštąjį mėnesį – 30 % darbuotojo atlyginimo. Nuo 2021 m. liepos 1 d. darbuotojams, kuriems prastova buvo nutraukta, subsidijos mokamos iki dviejų mėnesių po jų sugrįžimo į darbą. Pirmąjį mėnesį subsidija sudaro 100 % darbuotojo atlyginimo, tačiau ne daugiau kaip 0,9 minimaliojo darbo užmokesčio, o antrąjį mėnesį – 100 % darbuotojo atlyginimo, tačiau ne daugiau kaip 0,6 minimaliojo darbo užmokesčio. Tos subsidijos gali būti laikomos priemone, panašia į sutrumpinto darbo laiko tvarkos priemones, kaip nurodyta Reglamente (ES) 2020/672, nes jomis siekta remti darbuotojų pajamas ir padėti išlaikyti esamus darbo santykius;

- (10) Lietuva atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas finansinės paramos prašymo sąlygas. Lietuva pateikė Komisijai tinkamų įrodymų, kad faktinės ir numatomos viešosios išlaidos nuo 2020 m. vasario 1 d. padidėjo 1 264 915 309 EUR dėl nacionalinių priemonių, kurių imtasi siekiant sumažinti socialinį ir ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį. Tai staigus ir smarkus padidėjimas, nes jis taip pat susijęs su galiojančių nacionalinių priemonių, tiesiogiai susijusių su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašių priemonių, taikomų didelei įmonių ir darbo jėgos daliai Lietuvoje, pratęsimu ar daliniu pakeitimu. Lietuva ketina padidėjusią išlaidų sumą finansuoti taip: 144 350 000 EUR sumą – Sąjungos lėšomis, o 21 505 309 EUR sumą – savo lėšomis;
- (11) Komisija pagal Reglamento (ES) 2020/672 6 straipsnį pasikonsultavo su Lietuva ir patikrino, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos viešosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, nurodytomis 2022 m. rugpjūčio 8 d. prašyme;
- (12) todėl finansinė parama turėtų būti suteikta siekiant padėti Lietuvai mažinti didelio ekonomikos sukrėtimo, kurį sukėlė COVID-19 protrūkis, socialinį ir ekonominį poveikį. Sprendimus dėl paramos dalių ir dalinių išmokų terminų, dydžio ir išmokėjimo Komisija turėtų priimti glaudžiai bendradarbiaudama su nacionalinėmis valdžios institucijomis;

- (13) atsižvelgiant į tai, kad Įgyvendinimo sprendime (ES) 2020/1350 nurodytas prieinamumo laikotarpis pasibaigė, reikia nustatyti naują papildomos finansinės paramos prieinamumo laikotarpį. Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1350 nustatytas 18 mėn. finansinės paramos prieinamumo laikotarpis turėtų būti pratęstas 21 mėnesiu, todėl bendras prieinamumo laikotarpis turėtų būti 39 mėn. nuo pirmos dienos po Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1350 įsigaliojimo;
- (14) į šį sprendimą Lietuva ir Komisija turėtų atsižvelgti paskolos susitarime, nurodytame Reglamento (ES) 2020/672 8 straipsnio 2 dalyje;
- (15) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio procedūrų, kurios gali būti pradėtos dėl vidaus rinkos veikimo iškreipimo, ypač pagal Sutarties 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus pagal Sutarties 108 straipsnį;
- (16) Lietuva turėtų reguliariai informuoti Komisiją apie planuojamų viešųjų išlaidų įvykdymą, kad Komisija galėtų įvertinti, koku mastu Lietuva įvykdė tas išlaidas;
- (17) sprendimas suteikti finansinę paramą priimtas atsižvelgiant į esamus ir numatomus Lietuvos poreikius, taip pat į kitų valstybių narių pagal Reglamentą (ES) 2020/672 jau pateiktus ar numatomus pateikti finansinės paramos prašymus, taikant vienodo požiūrio, solidarumo, proporcingumo ir skaidrumo principus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1350 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

- „1. Sąjunga suteikia Lietuvai paskolą, kuri neviršija 1 099 060 000 EUR. Ilgiausias vidutinis paskolos grąžinimo terminas – 15 metų.
2. Šiuo sprendimu suteiktos finansinės paramos prieinamumo laikotarpis yra 39 mėnesiai nuo pirmos dienos po šio sprendimo įsigaliojimo.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

- „4. Pirma dalis išmokama įsigaliojus Reglamento (ES) 2020/672 8 straipsnio 2 dalyje numatytam paskolos susitarimui. Visos kitos dalys išmokamos atsižvelgiant į to paskolos susitarimo sąlygas arba atitinkamais atvejais įsigaliojus jo priedui arba iš dalies pakeistam Lietuvos ir Komisijos sudarytam paskolos susitarimui, kuriuo pakeičiamas pirminis paskolos susitarimas.“;

2) 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„3 straipsnis

Lietuva gali finansuoti šias priemones:

- a) subsidijas darbo užmokesčiui prastovos laikotarpiu, kaip numatyta 2016 m. birželio 21 d. Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. sausio 20 d. įstatymu Nr. XIV-911, 41 straipsnyje;
- b) subsidijas darbo užmokesčiui po prastovos laikotarpio, kaip numatyta 2016 m. birželio 21 d. Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. gegužės 27 d. įstatymu Nr. XIV-351 41 straipsnyje;
- c) išmokas savarankiškai dirbantiems asmenims, kaip numatyta 2016 m. birželio 21 d. Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 su 2020 m. pakeitimais 5-1 straipsnyje;
- d) išmokas individualią žemės ūkio veiklą vykdančioms asmenims, kaip numatyta 2016 m. birželio 21 d. Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 su 2020 m. pakeitimais 5-2 straipsnyje.“.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Lietuvos Respublikai.

Šis sprendimas įsigalioja pranešimo adresatui apie jį dieną.

3 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
